

[Finansministeren.]

De nye regler vil finde anvendelse på indekskontrakter, der er oprettet efter den 1. januar 1966, og vil således få virkning fra og med skatteåret 1967-68.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til en hurtig og velvillig behandling i det høje ting.

Den fungerende udenrigsminister (J. O. Krag): Hermed har jeg den ære for det høje folketing at fremsætte *forslag til folketingsbeslutning om Danmarks ratifikation af den på De Forenede Nationers 20. generalforsamling vedtagne ændring af artikel 109, stk. 1, i De Forenede Nationers pagt af 26. juni 1945.* Ændringen vil medføre en forøgelse af det sikkerhedsrådsflertal, der kræves til indkaldelse af en generalkonference til en revision af pagten, fra 7 til 9 stemmer.

Jeg tillader mig vedrørende ændringens ordlyd at henvise til forslaget med bemærkninger, idet jeg gerne vil fremhæve, at en modifikation af artikel 109, stk. 1, er en logisk følge af, at pagtens artikel 23 og 27 vedrørende sikkerhedsrådets medlemstal og afstemningsregler er blevet ændret på anbefaling af 18. generalforsamling, som imidlertid i sin tid overså denne konsekvens af ændringerne af artikel 23 og 27.

Den forestående ændring i pagtens artikel 109, stk. 1, kræver, at $\frac{2}{3}$ af FN's medlemsstater, herunder alle de faste medlemmer af sikkerhedsrådet, ratificerer ændringerne. Indtil i dag er udenrigsministeriet i besiddelse af oplysninger om, at 37 lande har ratificeret ændringen, herunder af de fem faste sikkerhedsrådsmedlemmer Kina og Sovjetunionen.

Idet jeg i øvrigt tillader mig at henvise til bemærkningerne til det fremsatte forslag, anbefaler jeg det hermed til det høje tings velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

Spørgsmål til ministrene.

Af *Knud Bro* til justitsministeren:

„Vil ministeren nedsætte en kommission til forberedelse af en transplantationslov og i samvirke med indenrigs-

ministeriet søge skabt en afklaring af de spørgsmål, der knytter sig hertil? Vil ministeren endvidere søge arbejdet med en revision af ligsynsloven fremskynnet mest muligt?“

Knud Bro: Der er med de nyretransplantationer, der er foretaget på Århus kommunehospital og andre steder, brudt nye veje i lægevidenskaben og er givet liv til mennesker, der ellers ikke havde kunnet reddes. Det spørgsmål er nu blevet rejst, om lovgivningen er sådan, at den støtter lægernes arbejde, eller om den direkte forhindrer, at en ny metode som transplantationsmetoden kan benyttes. De krav, ligsynsloven, som er fra 1871, stiller med hensyn til døds-kriterier, synes at hindre arbejdet med transplantationer. Der er herved opstået en meget belastende situation såvel for læger som for sygeplejersker, såvel for deres arbejde som for deres samvittighed. Også patienter og pårørende er i en situation, der af indlysende grunde kræver en hurtig afklaring. Der er mennesker, for hvem svar på de spørgsmål, der nu er rejst, er livsvigtige.

I andre lande, bl. a. Sverige, har man afklaret spørgsmålet om transplantationer og givet klare retningslinjer for dette arbejde. Det er således kendt, at man både i Sverige og i andre lande foretager transplantationer fra døde umiddelbart efter, at døden er indtrådt. Jeg spørger derfor ministeren, om han agter at nedsætte en kommission, der — så hurtigt, som det overhovedet er muligt — kan afklare de rejste spørgsmål og åbne adgang for en transplantationslov, som giver lægerne mulighed for at bevare liv, hvor det ellers ikke ville være muligt.

Til afklaring af det ansvar, som påhviler folketinget i denne sag, vil jeg henvende mig til formanden og bede om, at det udvalg, der er nedsat til kontakt mellem viden-skab, forskning og folketing, vil rejse dette spørgsmål, så man kan få en baggrund at drøfte det på.

Justitsministeren (K. Axel Nielsen): Både justitsministeriet og indenrigsministeriet har naturligvis nøje fulgt den offentlige debat, der i den seneste tid har været om problemerne omkring transplantation af væv fra

[Justitsministeren.]

døde personer, og jeg er ganske enig med hr. Knud Bro i, at der er mange vigtige og komplicerede spørgsmål knyttet hertil.

I februar 1966 nedsatte justitsministeriet et udvalg til at foretage en kritisk gennemgang af de gældende bestemmelser om ligsyn og obduktioner, og dette udvalg har rent foreløbigt drøftet problemerne i forbindelse med transplantation.

Da disse problemer imidlertid rejser en række lægetekniske og lægeetiske spørgsmål af en anden karakter end de spørgsmål, som udvalget i øvrigt skal behandle, har jeg fundet det rigtigst, at der nedsættes et særligt udvalg til at behandle transplantationsproblemerne. En sådan løsning giver også bedre muligheder for en bredere lægelig repræsentation i udvalgsarbejdet.

Jeg har derfor truffet foranstaltninger til at nedsætte et særligt udvalg til at overveje, om der bør gennemføres lovregler om transplantationsspørgsmål, og har sørget for, at arbejdet i de to udvalg bliver koordineret. Jeg vil endvidere søge arbejdet i udvalget fremmet mest muligt.

Knud Bro: Må jeg takke ministeren for det meget tilfredsstillende svar. Jeg tror, ministeren anbefaler en god løsning på et uhyre kompliceret spørgsmål.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Else-Merete Ross* til justitsministeren:

„Vil ministeren foranledige — hvis ligsynsudvalget ikke allerede er færdig med sit arbejde — at udvalget tager sidste sætning i ligsynslovens § 1 op som hastesag til særskilt behandling med henblik på en eventuel ændring af den del af loven?

Vil ministeren samtidig tage skridt til indførelse af en transplantationslov efter lignende retningslinjer som den svenske lov?“

Else-Merete Ross: Når to medlemmer uafhængigt af hinanden samtidig indleverer spørgsmål i denne sag, må ministeren tage det som udtryk for, at både unge og ældre ser med bekymring på den usikkerhed, der hersker om sagen. Nordisk Råd behandlede ved sin 5. session spørgsmålet om ensartet

nordisk lovgivning om transplantation af biologisk materiale og om det ønskelige i at sikre tilgangen af dette ved at gennemføre de nødvendige lovforanstaltninger. Finland og Sverige har allerede en sådan lov.

I det svenske materiale, jeg har fået gennem folketingets bibliotek, fremhæves det, at indgrebet skal ske så kort tid som muligt efter, at dødens indtræden er konstateret af en læge, da vævet eller organet ellers ikke kan anvendes til transplantation. Da liget af den, som er død i sin seng, efter vor ligsynslov ikke må fjernes fra sengen før efter mindst 6 timers forløb, må det betyde, at danske læger, som arbejder med transplantation, tvinges til at overtræde denne bestemmelse. For at undgå dette henstiller jeg — og jeg forstår, ministeren vil imødekomme det — at det nedsatte udvalg tager specielt 6 timers bestemmelsen op som en hastesag.

I modsætning til hr. Knud Bro mener jeg, at en kommission angående transplantationer er unødvendig, og at embedsmandsudvalget må kunne klare det. En snarlig gennemførelse af en transplantationslov med klare og faste bestemmelser vil være af den største betydning for de syge, der eventuelt kan hjælpes, men også for de døende og deres pårørende og ikke mindst for de læger, der står med ansvaret.

Justitsministeren (K. Axel Nielsen): Fru Else-Merete Ross' spørgsmål giver mig anledning til at udbyde de oplysninger, som jeg gav i mit svar til hr. Knud Bro.

Det sidste stykke i ligsynslovens § 1, det stykke, som fru Else-Merete Ross hentyder til, lyder således:

„Liget af den, som er død i sin seng, må ikke tages ud af sengen, inden i det mindste 6 timer er forløbet efter døden.“

Det er klart, at ligsynsudvalgets behandling af denne regel må koordineres med arbejdet i det nye transplantationsudvalg, og det er da også netop en af grundene til, at jeg som nævnt i svaret til hr. Knud Bro har sørget for, at arbejdet i de to udvalg koordineres. Dette sker bl. a. ved, at de to udvalg får samme formand.

På fru Else-Merete Ross' spørgsmål, om jeg vil tage skridt til indførelse af en transplantationslov efter lignende retningslinjer som den svenske lov, kan jeg svare, at det

[Justitsministeren.]

jo er givet, at det nye udvalg vil studere de gældende svenske bestemmelser om disse problemer, og at udvalget naturligvis vil undersøge de erfaringer, som man måtte have i Sverige om praktisering af reglerne. Den svenske lov er jo allerede nogle år gammel — den er fra 14. marts 1958.

Jeg vil endvidere gentage det løfte, jeg allerede har givet om, at jeg vil anmode udvalgene om at fremme arbejdet mest muligt.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Dupont* til undervisningsministeren:

„Vil undervisningsministeren skabe grundlag for tilskudsregler til transport af unge til den højere uddannelse, således at der ikke opstår forskelsbehandling af ungdommen? Adgangen til gratis befordring bør ske ikke alene til gymnasiet, men også til anden uddannelse, f. eks. teknika, HF, handelsuddannelse m. v.“

Skriftlig begrundelse:

Når spørgsmålet stilles, skyldes det, at ungdom, der søger højere uddannelse, ikke alle er lige stillet. Bor de unge på landet eller i byer uden gymnasium, teknika eller andre højere læreanstalter, pålægges der dem og deres forældre en transportudgift, som de ikke har, der er så heldige at bo inden for områder, hvor der er nem adgang til disse læreanstalter.

Tilskuddet til dette formål bør holdes uden for de midler, der gives til ungdommens uddannelsesfond, ligesom tilskuddet bør ydes uanset økonomiske vilkår.

Da læreanstalterne har tendens til at blive centraliseret i store skoler i større byer, virker det endnu mere urimeligt, at der ikke foretages en udligning gennem transportens betaling af det offentlige, dette så meget mere som der jo arbejdes kraftigt på at skabe bredere adgang til denne uddannelse også fra økonomisk dårligt stillede hjem.

Formanden: Spørgeren har ordet for at supplere sin skriftlige begrundelse af spørgsmålet.

Dupont: Jeg har gjort mig helt klart, at når jeg rejser dette spørgsmål, vil der blive

stillet det modspørgsmål: hvem skal betale? Og man vil sige, at der ikke på statsudgifterne er plads. Det er også muligt, at vi i første omgang skal henholde os til at støtte gymnasiungdommens transportudgifter.

Sagen er rejst på baggrund af den forsøgsordning, der har været etableret i Randers amt, ligesom forsøg på lignende ordninger har været under ventilation i andre amter, bl. a. Skanderborg. Der var ikke lov-hjemmel til at lade kommunerne betale halvdelen og amtsfonden betale resten med statstilskud. En ordning, hvorefter kommunerne skulle betale halvdelen og den øvrige halvdel afholdes af amtets budget, vil heller ikke være tilfredsstillende, da det vil blive en belastning for kommunerne i det hele taget. Der bør derfor skabes lov-hjemmel for en støtteordning, der ikke går ud over ungdommens uddannelsesfond, som heller ikke tåler yderligere belastninger, men derimod en ordning, der direkte går ud på tilskud til transporten fra statens side.

Under alle forhold er det en given ting, at det for alle forældre, der bor i kommuner uden gymnasium, er en ekstra belastning at skulle betale transportudgifterne. Det er en økonomisk forskelsbehandling og yderligere en social diskriminering af de hjem, der i forvejen har svært ved at lade deres unge gå vejen over gymnasiet til den højere uddannelse. Det skal i denne forbindelse erindres, at transporten til lærlingeskolerne betales af staten og kommunerne.

Der er blandt forældrene et stærkt ønske om at få denne sag løst. Jeg har bl. a. gennem rektor Bjørn Henriksen, Rønne, Bornholm, erfaret, at der af ca. 260 elever ved Rønne gymnasium er tale om, at ca. 60 pct. bor i Rønne og nærmeste omegn, medens resten er spredt ud over øen langs de nærmeste trafikruter med meget få elever fra de fjerneste dele af øen. Eksemplet fra Bornholms amt, hvor rektor har foretaget denne analyse, vil kunne følges op og vise samme tendens andre steder. Da der for gymnasierne er tale om at centralisere med op til 6 spor, vil det sige, at tendensen går i retning af, at der bliver større afstande, hvorfor man for at imødegå den økonomiske forskelsbehandling af forældrene bør skaffe udveje for en tilskudsordning, der fjerner denne belastning, ikke mindst af hensyn til de økonomisk svagt stillede hjem.

Undervisningsministeren (K. B. Andersen): Det spørgsmål, som hr. Dupont rejser, vedrører jo et overordentlig vigtigt og helt centralt problem i forbindelse med den megen tale, som vi alle fører — og vel er enige om — gående ud på, at der bør være lige adgang til uddannelse.

Det er givet, at det er rigtigt, som det blev sagt, at der er masser af tilfælde, hvor det i virkeligheden er de geografiske forhold, afstanden til uddannelsesstedet, der er den største hindring for en uddannelse, og som giver de største forskelle i mulighederne for de forskellige grupper af unge. I den gældende bekendtgørelse om stipendier fra uddannelsesfonden til gymnasieelever er blandt de forhold, der lægges til grund ved transgvurderingen, bl. a. udtrykkeligt nævnt

„særlig store udgifter til befordring mellem hjem og skole“

Jeg kan også for en ordens skyld — i anledning af et tilfælde, som i den sidste tid har været ret meget omtalt i pressen, og som vedrører en kvindelig gymnasieelev — tilføje, at der netop til den pågældende sidste år var ydet 2.000 kr. — det var det maksimale støttebeløb, der blev ydet elever på det pågældende gymnasium; der er endnu ikke, mig bekendt da, foretaget uddeling for indeværende år det pågældende sted. Men selv om der altså tages hensyn til befordringsudgifter — og der bliver taget hensyn dertil under den nuværende ordning — er det helt klart, at de nugældende regler ikke løser det problem, som hr. Dupont fremdrager, heller ikke i det omtalte aktuelle tilfælde.

Nogle steder i landet har man så, som det også blev nævnt i hr. Duponts motivering, forsøgt at løse problemerne ved midlertidige ordninger på amtsbasis. I et enkelt tilfælde — det her nævnte med Randers amt — har man med hjemmel i skoletilsynsloven givet statsrefusion for halvdelen af transportudgifterne enkelte år. Den ordning har man imidlertid desværre ikke kunnet fortsætte med i år, da den pågældende finanslovbevilling slet ikke vil være tilstrækkelig til en generel løsning af problemerne landet over. Vi arbejder derfor i øjeblikket i ministeriet på at finde frem til en virkelig generel løsning af gymnasiasternes transportproblemer, måske mere eller mindre på linje med de gældende regler om til-

skud til lærlingenes befordring; her er et område, hvor lærlingene — selv om deres ordning heller ikke er fuldkommen — er foran. En sådan løsning forudsætter imidlertid for det første principielle overvejelser af, i hvilket omfang det er en kommunal opgave, og i hvilket omfang det er en statslig opgave — altså netop det, hr. Dupont var inde på. Der er jo lidt af en refusionsmani nogle steder; jeg indrømmer dog, at her kan der sikkert være vældig god grund til en statslig refusion. Men det kræver jo nogle penge. Det kræver en særlig bevilling på finansloven. Jeg mener personlig, at dette spørgsmål bør have en høj prioritet blandt ministeriets mange uopfyldte ønsker, men alle i dette ting ved, hvor vanskeligt det er at få de bevillingsrammer, vi nu engang har, til at strække til over for de mange uddannelsesopgaver, der dukker op.

Men som sagt: der arbejdes med spørgsmålet, og jeg er enig i, at før vi får skaffet gymnasieelever i de egne, hvor der er langt til gymnasier, en rimelig transportordning, er der ikke lige adgang til de muligheder, gymnasiet byder på.

Hvad højere forberedelseseksamen angår, kan jeg ikke i dag tage endelig stilling. Jeg kan ikke i dette øjeblik overskue konsekvenserne for andre uddannelser.

Hr. Dupont spurgte også om teknika og handelsuddannelser. Det er jo sådan for handelsskoler og tekniske skoler vedkommende, at der findes regler om godtgørelse for udgifter til lærlinges befordring, og finansudvalget har netop givet tilslutning til, at reglerne herom samles i en ny fælles bekendtgørelse for disse to grupper skoler.

Hvad de teknikumstuderende angår, findes der jo ikke i dag regler om befordringsgodtgørelse for dem, lige så lidt som der er regler for lærerstuderende eller studerende ved højere læreanstalter og universiteter.

For at samle og gentage: gymnasietransportproblemet må løses og vil blive løst, så snart vi kan afslutte de principielle overvejelser herom, og — hvad jeg desværre er nødt til endnu en gang at sige — så snart vi kan skaffe de nødvendige midler dertil.

Dupont: Jeg vil gerne takke undervisningsministeren for det positive svar, der er givet på de stillede spørgsmål.

Jeg er helt indforstået med, at spørgs-

[Dupont.]

målet om tilskud til teknika og andre af de nævnte uddannelser kan vi måske vente lidt med.

Jeg vil gerne i forbindelse med spørgsmålet om afvejningen af, i hvor stor udstrækning det skal være en kommunal opgave eller en statslig opgave at give tilskud, tilføje, at det vel er rigtigt, at de kommuner, der har etableret gymnasium på kommunalt initiativ, har en bygningsmæssig investering, men den driftsmæssige investering er nu ikke synderlig stor, og slet ikke når den ses i forhold til de indtægter, der også flyder af, at man har et gymnasium placeret i sin by.

Hertil skal føjes, at forældrene, hvor der ikke er gymnasium, må betale betydelige andele til de højere læreanstalter over statskassen og eventuelt også over amtsfonden, hvorfor jeg ikke ser rettere, end at det er et rigtigt og billigt forlangende fra forældre-side, at et tilskud til transporten placeres som en direkte statsstøtte.

Undervisningsministeren (K. B. Andersen): Uden at kunne give endeligt svar vil jeg gerne nævne i hvert fald ét argument, som hr. Dupont og også andre, der er optaget af de samme ting, kan tage til indtægt.

Det er helt tydeligt i disse år, at der på næsten alle felter foregår en koncentration i den forstand, at vi får større uddannelsesinstitutioner liggende noget mere spredt ud over landet. Vi har, hvis jeg husker rigtigt, kun en tredjedel af de handelsskoler, vi havde for fem år siden, og vi har en femtedel af de tekniske skoler, vi havde for fem år siden. Der kræves i dag flere elever til et gymnasium end før den nye gymnasieordning; i takt med forbedringen af uddannelsen går altså det, at vi samler, og det giver selvfølgelig også argumentation for, at man så ikke geografisk må forskelsbehandle.

Derfor er jeg for så vidt glad for, at jeg fik lejlighed til at understrege til sidst, at hvis vi ikke skal indføre en ny forskelsbehandling, må vi tage transportproblemet, som bliver vigtigere for hver dag, der går, op til en løsning.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 16 medlemmer til udvalget for forretningsordenen:

Valgt blev: *Holger Eriksen, Poul Hansen (Grenå), Horn, Peter Nielsen, Viola Nørlov, Carl Petersen, Børge Schmidt, Poul Hartling, Erik Eriksen, Thisted Knudsen, Axel Kristensen, Poul Sørensen, Poul Møller, Weikop, Kirkegaard og Aksel Larsen.*

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til udvalget til valgsprøvelse.

Valgt blev: *Lis Groes, Boye Hansen, Erhard Jakobsen, Lund Jensen, Evald Kristensen, Th. Mikkelsen, Helge Nielsen, Kaj Rasmussen, Søren Andersen, Thisted Knudsen, Harald Nielsen, Skov Thulesen, Hanne Budtz, Hindkjær Pedersen, Adolph Sørensen, Else-Merete Ross og Arne Larsen.*

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til finansudvalget.

Valgt blev: *Carl Petersen, Ditlevsen, Dose, Gorrsen, Lysholt Hansen, Peter Jørgensen, Evald Kristensen, Poul Nilsson, Henry Christensen, Damsgaard, Foged, Finn Poulsen, Gottschalk-Hansen, Jørgen Jensen, Thestrup, Grethe Philip og Skråppenborg-Nielsen.*

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer og stedfortrædere til boligudvalget.

Valgt blev som medlemmer: 1. *Niels Mørk*, 2. *Albertsen*, 3. *Jørgen Peder Hansen*, 4. *Ove Hansen*, 5. *Aage Hauskov*, 6. *Horn*, 7. *Viola Nørlov*, 8. *Axel Ivan Pedersen*, 9. *Guldberg*, 10. *Enggaard*, 11. *Jacob Sørensen*, 12. *Ib Thyregod*, 13. *Hastrup*, 14. *Hagen Hagen*, 15. *Thestrup*, 16. *Else-Merete Ross* og 17. *Kai Moltke*.

Som stedfortrædere valgtes: *Herlöv Larsen* (for nr. 1-8), *Nathalie Lind* (for nr. 9-12), *Poul Schliiter* (for nr. 13-15), *Grethe Philip* (for nr. 16) og *Arne Larsen* (for nr. 17).

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer og stedfortrædere til udvalget for undervisning og uddannelse.

Valgt blev som medlemmer: 1. Dupont, 2. Poul Hansen (Grenå), 3. Peter Jørgensen, 4. Kolbjørn, 5. Orla Møller, 6. Kaj Rasmussen, 7. Astrid Skjoldbo, 8. Søgaard, 9. Poul Hartling, 10. Robert Christensen, 11. Holger Hansen, 12. Skov Thulesen, 13. Gottschalck-Hansen, 14. Edv. Jensen, 15. Lembourn, 16. Helweg Petersen og 17. Sigsgaard.

Som stedfortrædere valgtes: Anker Jørgensen (for nr. 1-8), Enggaard (for nr. 9-12), Ellen Strange Petersen (for nr. 13-15), Else-Merete Ross (for nr. 16) og Morten Lange (for nr. 17).

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til lønningsudvalget.

Valgt blev: Holger Eriksen, Jørgen Peder Hansen, Lysholt Hansen, Egon Jensen, Lund Jensen, Axel Ivan Pedersen, Orla Pedersen, Eigil Schytt, Henry Christensen, Enggaard, P. E. Eriksen, Jens Frandsen, Fanger, Langkilde, Poul Sørensen, Svend Haugaard og Sigsgaard.

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til indfødsretsudvalget.

Valgt blev: Grete Hækkerup, Bladt, Andreas Hansen, Evald Kristensen, Bjørn Krogh, Th. Mikkelsen, Carl Nielsen, Søgaard, Søren Andersen, Peter Larsen, Nathalie Lind, Johan Philipsen, Clara Munck, Ellen Strange Petersen, Poul Schlüter, Jens Peter Jensen (Agerskov) og Gunhild Due.

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til ombudsmands-
udvalget.

Valgt blev: Bomholt, Albertsen, Frode Jakobsen, Camma Larsen-Ledet, Waldemar Laurisen, Axel Ivan Pedersen, Astrid Skjoldbo, Søgaard, Erik Eriksen, Jens Peter Jensen, (Sorø amt), Per Møller, Ib Thyregod, Asger Jensen, Lembourn, Ninn-Hansen, Kirkegaard og Poul Dam.

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til udvalget angående videnskabelig forskning.

Valgt blev: Bomholt, Lis Groes, Horn, Grete Hækkerup, Frode Jakobsen, Anker Jørgensen, Orla Møller, Carl Petersen, Guldberg, Axel Kristensen, Johan Philipsen, Ib Thyregod, Knud Thomsen, Knud Bro, Ellen Strange Petersen, Helweg Petersen og Morten Lange.

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 2 medlemmer til at føre tilsyn med folketingets bibliotek.

Valgt blev: Kolbjørn og Kristen Østergaard.

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 9 medlemmer til det i grundlovens § 71 omhandlede tilsyn med behandlingen af personer, som er underkastet frihedsberøvelse.

Valgt blev: Boye Hansen, Bjørn Krogh, Niels Mørk, Tastesen, Else-Merete Ross, Ejner Kristensen, Ib Thyregod, Knud Bro og Clara Munck.

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer og 17 stedfortrædere til et udvalg til at følge regeringens forhandlinger om Danmarks optagelse i Det europæiske økonomiske Fællesskab.

Valgt blev: *Carl Petersen* med stedfortræder *Lysholt Hansen*, *Holger Eriksen* med stedfortræder *Thomas Have*, *Lis Groes* med stedfortræder *Dupont*, *Jørgen Peder Hansen* med stedfortræder *Rimstad*, *Frode Jakobsen* med stedfortræder *Andreas Hansen*, *Peter Nielsen* med stedfortræder *Anker Jørgensen*, *Teichert* med stedfortræder *Egon Jensen*, *Skytte* med stedfortræder *Helge Nielsen*, *Niels Eriksen* med stedfortræder *Anders Andersen*, *Guldberg* med stedfortræder *Poul Hartling*, *Axel Kristensen* med stedfortræder *Erik Eriksen*, *Per Møller* med stedfortræder *Per Federspiel*, *Poul Møller* med stedfortræder *Weikop*, *Jørgen Jensen* med stedfortræder *Hauustrup Clemmensen*, *Poul Sørensen* med stedfortræder *H. C. Toft*, *Baunsgaard* med stedfortræder *A. C. Normann* og *Aksel Larsen* med stedfortræder *Morten Lange*.

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg i henhold til folketingsbeslutning af 15. maj 1963 om undersøgelse af landbrugets erhvervsøkonomiske forhold.

Valgt blev: *Carl Petersen*, *Bladt*, *Holger Eriksen*, *Anker Jørgensen*, *Hans Lund*, *Carl Nielsen*, *Chr. Rasmussen*, *Teichert*, *Anders Andersen*, *Jens Chr. Christensen*, *Niels Eriksen*, *Per Federspiel*, *H. C. Toft*, *Juul Madsen*, *Niels Ravn*, *Kirkegaard* og *Morten Lange*.

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer og 17 stedfortrædere til et udvalg til løbende at modtage oplysninger af økonomiministeren vedrørende de offentlige investeringer.

Valgt blev: *Lysholt Hansen* med stedfortræder *Peter Jørgensen*, *Dupont* med stedfortræder *Orla Møller*, *Horn* med stedfortræder *Børge Schmidt*, *Niels Mørk* med stedfortræder *Astrid Skjoldbo*, *Axel Ivan Pedersen* med stedfortræder *Albertsen*, *Carl Petersen* med stedfortræder *Peter Nielsen*, *Chr. Rasmussen* med stedfortræder *Teichert*, *Baumsgaard* med stedfortræder *Lis Groes*, *Poul Hartling* med stedfortræder *P. E. Eriksen*, *Henry Christensen* med stedfortræder *Alfred Bagh*, *Damsgaard* med sted-

fortræder *Kristen Østergaard*, *Holmberg* med stedfortræder *Guldberg*, *Jørgen Jensen* med stedfortræder *Poul Schlüter*, *Ninn-Hansen* med stedfortræder *Stæhr Johansen*, *Stetter* med stedfortræder *Mads Eg Damgaard*, *Helveg Petersen* med stedfortræder *Grethe Philip* og *Sigsgaard* med stedfortræder *Poul Dam*.

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående den af statsrevisorerne afgivne betænkning over statsregnskabet.

Valgt blev: *Dupont*, *Gorrsen*, *Ove Hansen*, *Egon Jensen*, *Bjørn Krogh*, *Th. Mikkelsen*, *Poul Nilsson*, *Astrid Skjoldbo*, *P. E. Eriksen*, *Jens Frandsen*, *Ejner Kristensen*, *Finn Poulsen*, *Bogholm*, *Hauustrup Clemmensen*, *Marie Antoinette von Lowzow*, *Axel Sørensen* og *Chr. Madsen*.

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer og 17 stedfortrædere til det udenrigspolitiske nævn.

Valgt blev: *Bomholt* med stedfortræder *Orla Møller*, *Holger Eriksen* med stedfortræder *Søgaard*, *Andreas Hansen* med stedfortræder *Gorrsen*, *Poul Hansen* (Grenå) med stedfortræder *Kolbjørn*, *Horn* med stedfortræder *Lysholt Hansen*, *Frode Jakobsen* med stedfortræder *Nina Andersen*, *Peter Nielsen* med stedfortræder *Jørgen Peder Hansen*, *Carl Petersen* med stedfortræder *Teichert*, *Poul Hartling* med stedfortræder *Søren Andersen*, *Anders Andersen* med stedfortræder *Niels Eriksen*, *Erik Eriksen* med stedfortræder *Axel Kristensen*, *Per Federspiel* med stedfortræder *Per Møller*, *Poul Sørensen* med stedfortræder *Thestrup*, *Poul Møller* med stedfortræder *Marie Antoinette von Lowzow*, *Erik Kragh* med stedfortræder *Hagen Hagensen*, *A. C. Normann* med stedfortræder *Helveg Petersen* og *Aksel Larsen* med stedfortræder *Morten Lange*.

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 16 medlemmer og 16 stedfortrædere til Nordisk Råd.

Valgt blev: *Bomholt* med stedfortræder *Helge Nielsen*, *Lis Groes* med stedfortræder *Gorrssen*, *Horn* med stedfortræder *Dupont*, *Niels Mørk* med stedfortræder *Nina Andersen*, *Peter Nielsen* med stedfortræder *Grete Hækkerup*, *Carl Petersen* med stedfortræder *Lysholt Hansen*, *A. C. Normann* med stedfortræder *Orla Møller*, *Poul Hartling* med stedfortræder *Knud Hertling*, *Damsgaard* med stedfortræder *Jens Peter Jensen* (Sorø amt), *Erik Eriksen* med stedfortræder *Conrad Kofoed*, *Harald Nielsen* med stedfortræder *Niels Eriksen*, *Poul Sørensen* med stedfortræder *Jørgen Jensen*, *Poul Møller* med stedfortræder *H. C. Toft*, *Thestrup* med stedfortræder *Knud Thomsen*, *Skytte* med stedfortræder *Helveg Petersen* og *Aksel Larsen* med stedfortræder *Chr. Madsen*.

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til folketingets valutaudvalg.

(Jfr. tidenden sp. 42).

Valgt blev: *Lis Groes*, *Poul Dalsager*, *Jørgen Peder Hansen*, *Aage Hauskov*, *Helge Nielsen*, *Peter Nielsen*, *Axel Ivan Pedersen*, *Chr. Rasmussen*, *Guldborg*, *Enggaard*, *Poul Hartling*, *Holmberg*, *Weikop*, *Hauustrup*, *Clemmensen*, *Fanger*, *A. C. Normann* og *Kai Moltke*.

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 15 medlemmer til folketingets sukkerudvalg.

(Jfr. tidenden sp. 42).

Formanden: Det er meddelt mig, at socialdemokratiet og det radikale venstre danner fælles valggruppe ved foretagelsen af dette valg.

Valgt blev: *Lis Groes*, *Bladt*, *Lysholt Hansen*, *Lund Jensen*, *Viola Nørlov*, *Carl Petersen*, *Chr. Rasmussen*, *Axel Sørensen*, *Robert Christensen*, *Niels Eriksen*, *From*, *Peter Larsen*, *Chr. R. Christensen*, *Gerda Møller* og *Niels Ravn*.

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 9 medlemmer til det i lov nr. 235 af 27. maj 1950 om anvendelse af modværdien af de i henhold til Det europæiske Genopbygningsprogram modtagne gaveydelse omhandlede udvalg.

(Jfr. tidenden sp. 42).

Valgt blev: *Jørgen Peder Hansen*, *Aage Hauskov*, *Kolbjørn*, *Poul Nilsson*, *Jens Peter Jensen* (Agerskov), *Niels Eriksen*, *Foged*, *Weikop* og *Adolph Sørensen*.

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til folketingets udvalg vedrørende bymæssige bebyggelser.

(Jfr. tidenden sp. 42).

Valgt blev: *Ove Hansen*, *Ditlevsen*, *Erhard Jakobsen*, *Herløv Larsen*, *Th. Mikkelsen*, *Otto Mørch*, *Peter Nielsen*, *Kaj Rasmussen*, *Jens Chr. Christensen*, *Axel Kristensen*, *Peter Larsen*, *Enggaard*, *Juul Madsen*, *Fanger*, *Adolph Sørensen*, *Else-Merete Ross* og *Arne Larsen*.

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 11 medlemmer til udvalget angående det civile beredskab.

(Jfr. tidenden sp. 43).

Valgt blev: *Axel Ivan Pedersen*, *Ove Hansen*, *Frode Jakobsen*, *Bjørn Krogh*, *Søgaard*, *A. C. Normann*, *Poul Hartling*, *Enggaard*, *Jens Frandsen*, *Erik Kragh* og *Thestrup*.

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til folketingets toldudvalg.

(Jfr. tidenden sp. 43).

Valgt blev: *Lis Groes*, *Jørgen Peder Hansen*, *Egon Jensen*, *Hans Lund*, *Helge Nielsen*, *Peter Nielsen*, *Poul Nilsson*, *Chr. Rasmussen*, *Harald Nielsen*, *A. Chr. Andersen*, *Holmberg*, *Axel Kristensen*, *Mads Eg Damgaard*, *Jørgen Jensen*, *Stæhr Johansen*, *Baumsgaard* og *Kai Moltke*.

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til det i lejelovens § 114 b omhandlede udvalg.

(Jfr. tidenden sp. 43).

Valgt blev: *Niels Mørk, Albertsen, Jørgen Peder Hansen, Ove Hansen, Aage Hauskov, Horn, Viola Nørlov, Axel Ivan Pedersen, Enggaard, Guldberg, Jacob Sørensen, Ib Thyregod, Hastrup, Hagen Hagensen, Thestrup, Else-Mereté Ross og Kai Moltke.*

Formanden: Vi kommer derefter til en række orlovsbegøring. Der er i disse regnet med forskellige ikrafttrædelsestidspunkter. Af praktiske grunde foreslår jeg imidlertid, at orloven i hvert enkelt tilfælde får gyldighed fra 6. oktober. Hvis ikke indsigelse fremkommer, betragter jeg samtykket som givet. (Ophold). Det er givet.

Man gik da til:

Spørgsmål om meddelelse af orlov til folketingsmand Erling Olsen.

Formanden: Dersom ingen gør indsigelse, vil jeg betragte det som vedtaget, at den ønskede orlov meddeles. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Spørgsmål om indkaldelse af stedfortræderen for folketingsmand Erling Olsen.

Formanden: Dersom ingen gør indsigelse, vil jeg betragte det som vedtaget, at stedfortræderen indkaldes. (Ophold). Overpolitibetjent Lykke Jørgensen, Skelskør, vil herefter blive indkaldt som midlertidigt medlem af folketinget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Spørgsmål om meddelelse af orlov til folketingsmand Niels Matthiasen.

Formanden: Dersom ingen gør indsigelse, vil jeg betragte det som vedtaget, at den ønskede orlov meddeles. (Ophold). Det er vedtaget.

Man gik derefter til:

Spørgsmål om indkaldelse af stedfortræderen for folketingsmand Niels Matthiasen.

Formanden: Dersom ingen gør indsigelse, vil jeg betragte det som vedtaget, at stedfortræderen indkaldes. (Ophold). Det er vedtaget. Hjemmeværnskonsulent Knud Damgaard, Sorgenfri, vil herefter blive indkaldt som midlertidigt medlem af folketinget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Spørgsmål om meddelelse af orlov til folketingsmand Knud Østergaard.

Formanden: Dersom ingen gør indsigelse, vil jeg betragte det som vedtaget, at den ønskede orlov meddeles. (Ophold). Det er vedtaget.

Man gik derefter til:

Spørgsmål om indkaldelse af stedfortræderen for folketingsmand Knud Østergaard.

Formanden: Dersom ingen gør indsigelse, vil jeg betragte det som vedtaget, at stedfortræderen indkaldes. (Ophold). Det er vedtaget. Seminarirektor Fuglsang-Damgaard, Ranum, vil herefter blive indkaldt som midlertidigt medlem af folketinget.

I skrivelse af 4. d. m. meddeler folketingsmand Aksel Larsen på folketingsmand Kai Moltkes vegne, at denne på grund af sygdom ikke vil kunne give møde i folketinget i mindst 1 måned, hvorfor han anmoder om orlov og om, at stedfortræderen må blive indkaldt.

Jeg udbeder mig tingets samtykke til, at der i dag også tages stilling til denne orlovsbegøring. Hvis ingen gør indsigelse, vil jeg betragte det som vedtaget, at den ønskede orlov meddeles, og at stedfortræderen indkaldes. (Ophold). Det er vedtaget. Fuldmægtig Sigurd Ømann, Birkerød, vil herefter blive indkaldt som midlertidigt medlem af folketinget.

Ved en ekspedition fejl blev det i går meddelt, at det radikale venstre havde ud-

[Formanden.]

peget Kirkegaard til tingsekretær, hvorefter han blev valgt. Da det havde været hensigten, at Jens Peter Jensen (Agerskov) skulle fortsætte som tingsekretær, har Kirkegaard meddelt, at han ønsker at træde tilbage. Det radikale venstre har herefter til tingsekretær udpeget Jens Peter Jensen (Agerskov), som herefter er valgt.

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 6. oktober, kl. 10 med følgende dagsorden:

Forhandling om statsministerens redegørelse ved folketingsårets åbning.

Mødet hævet kl. 13⁵².

3. møde.

Torsdag den 6. oktober kl. 10.

Formanden: I skrivelse af dags dato meddeler fuldmægtig Sigurd Ømann, at han er villig til at indtræde som midlertidigt medlem af folketinget under den folketingsmand Kai Moltke tilståede orlov.

I skrivelse af gårds dato meddeler ministeren for Grønland, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om skolevæsenet i Grønland.

I skrivelse af gårds dato meddeler landbrugsministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om landbrugsejendomme, forslag til lov om ændringer i lov om udstyknings og sammenlægning m. m. af faste ejendomme,

forslag til lov om ændringer i lov om oprettelse og supplerings af mindre landbrug m. m. — statshusmandsloven,

forslag til lov om ændringer i lov om opførelse af arbejderboliger på landet og

forslag til lov om jagen.

I skrivelse af gårds dato meddeler socialministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om børnetilskud og andre familieydelse,

forslag til lov om ændring af lov om offentlig forsorg. (Forhøjelse af underholdshjælp, hjælp ved fødsel og bortfald af bestemmelser om børnebidrag),

forslag til lov om ændring af lov om folkepension. (Bortfald af børnetillæg),

forslag til lov om ændring af lov om invalidepension m. v. (Bortfald af børnetillæg),

forslag til lov om ændring af lov om pension og hjælp til enker m. fl. (Bortfald af børnetillæg m. v.),

forslag til lov om ændring af lov om den offentlige sygeforsikring. (Ophævelse af regler om barseldagpenge),

forslag til lov for Færøerne om invalidepension m. v.,

forslag til lov for Færøerne om folkepension,

forslag til lov for Færøerne om offentlig forsorg,

forslag til lov for Færøerne om børnebidrag til enlige forsørgere m. v. og

forslag til lov om ændring af lov om den offentlige sygeforsikring. (Ikrafttræden af bestemmelser for Færøerne).

I skrivelse af gårds dato meddeler ministeren for offentlige arbejder, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om anlæg og drift af tunnelbaner i Københavns, Frederiksberg og Tårnby kommuner.

I skrivelse af gårds dato meddeler handelsministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om søfartsuddannelse,

forslag til lov om ændringer i lov om skibes bemanning og

forslag til lov om Søfartens Fællesråd.

I skrivelse af dags dato meddeler indenrigsministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om indfødsrets meddelelse,

forslag til lov om revision af lov om embedslægevesenets ordning,

forslag til lov om ændring af lov om beskatning til kommunerne af faste ejendomme og

forslag til lov om ændring af lov om erhvervs-skattens afløsning i visse kommuner m. v.